

Zadruga prevladujejo v kmetijstvu novega ljutomerskega okraja

V sredo, 23. aprila so se zbrali v Ljutomeru odborniki okrajnega ljudskega odbora za združeni ljutomersko-radgonski okraj. Prvi seji so prisostvovali ljudski poslanca: minister za pravosodje republiške vlade tov. Helij Modic, poslanec JLA Kovacic-Efenko ter Peter Struel.

Dosedanji predsednik OLO tov. Verdev je uvodoma govoril o spremembah v organizaciji ljudskih odborov in državne uprave, rekši, da so le-te rezultat gospodarskega napredka in vse širše demokracije ter samoupravljanja v naši družbeni ureditvi. Iz njegovega poročila je bilo razvidno, da bo področje novega okraja razdeljeno na 15 občin s povprečno 3200 prebivalci na eno upravno enoto. Po šestju iz leta 1951 živi na področju okraja 47.724 prebivalcev.

Navajajoč razloge, ki so odločilno vplivali na zakoniti sklep republiške skupščine, je dejal, da tvori sedanji okraj gospodarsko in politično celoto, s čemer je podana solidna osnova za razvoj socialističnih pozicij na področju. Na področju okraja je 55 kmetijskih delovnih zadrug, 10 ekonomij in 44 splošnih kmetijskih zadrug. Te številke nam prepričljivo dokazujejo, da smo na področju združništva že izvršili pionirsko delo. Zdržništvo je osnovno vprašanje v bodoči politiki in delu okrajne oblasti, zato se morajo njej podrediti vse druge oblastne naloge. Na prebivalca odpade nekaj nad 1 ha zemlje, kar kaže na redko naseljenost prebivalstva v primerjavi z gospodarsko zmogljivostjo tega področja. Da ima okraj izrazito agrarno značaj, dokazuje tudi počilo število v industriji zaposlenih delavcev. V okraju je 74 podjetij krajevnega pomena in 38 večjih podjetij z 2187 delavci, 8 splošnih zdravstvenih in 5 zobo-zdravstvenih okolišev, 24 osnovnih šol, 10 gimnazij itd. Po približnih cenitvah bo lahko prebivalstvo okraja ustvarilo letno okrog 800 milijonov din narodnega dohodka, kar predstavlja dokajšnjo gospodarsko moč, ki — poleg zgodovinskih momentov, pokrajinske povezanosti, enotnega narečja, aeg in običajev — opravičuje obstoj nove upravno-teritorialne enote.

Med neposredne naloge bližnje bodočnosti sodi načrtna obnova vinogradov in sadovnjakov, izvajanje gospodarskih računov v zadrugah, komasacija in arondacija zadrug ter boj za napredne proizvodne odnose v sodobnih kmetijskih obratih. Že sam razvoj gospodarstva v zadrugah zahteva, da izdelamo program gospodarskega razvoja v okraju ter načrt za obnovo v kmetijstvu.

Tov. Zdravec, tajnik bivšega OLO v Radgoni, je v razpravi dejal, da so ugodne razmere na terenu radgonskega okraja dovolile ustanavljanje teritorialno večjih občin s 5000 prebivalci na eno upravno enoto. Opozoril je odbor-

nike, da poskuša reakcija vriniti svoje ljudi v občinske ljudske odbore in celo v upravni aparat. Nasprotniki so se dolgo pripravljali na prevzem oblasti, prav v zadnjem času pa so prišli na dan s svojimi kandidati. Napak bi bilo podcenjevati sovražnika. Na podeželju nastali položaj nam nalaga dolžnost, da budno spremljamo dogodke ter onemogočimo sovražnikom, da bi — izkoriščajoč demokratične pravice — rovarili proti današnji ureditvi.

Najsvetlejša točka dnevnega reda so bile nedvomno volitve novih predstavniških teles, t. j. svetov, ki bodo prevzeli funkcije dosedanjih poverjenstev. V svete so izvolili vidne javne in strokovne delavce, ki bodo vodili in usmerjali določene panoge družbene dejavnosti. Ti voljeni organi so v svojem poslovanju neodvisni od upravnega aparata, ki bo v novih pogojih le njihov izvršni organ. Tako so iz volje njih organov izpadli vsi uslužbenci ljudskih odborov. Na seji so izvolili člane gospodarskega sveta, sveta za kulturo in prosveto, sveta za zdravstveno in socialno politiko, sveta za komunalno gospodarstvo ter sveta za notranje zadeve. Za predsednika OLO je bil izvoljen tov. Verdev, za tajnika tov. Zdravec, imenovani so bili tudi načelniki posameznih upravnih oddelkov. Z novo organizacijo ljudskih odborov bodo znatno znižali število uslužbencev od 400 na 154 ter zapolnili le tiste uslužbenke, ki imajo strokovne sposobnosti za opravljanje uradniških poslov. Po sedanjem predlogu naj bi se tudi pri občinskih ljudskih odborih osnovali Sveti za prosveto, za socialno skrbstvo ter za go-

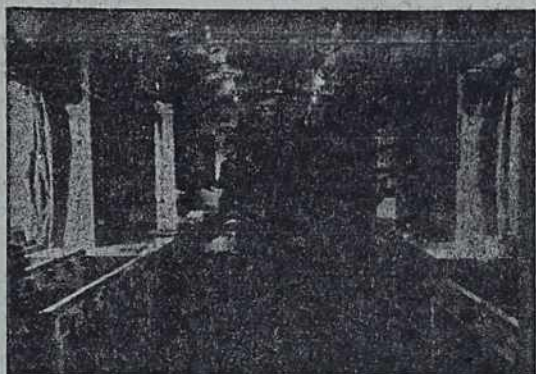
spodarstvo, v Ljutomeru, Radencih in v Radgoni pa še sveti za komunalno gospodarstvo.

V razpravi o družbenem načrtu sta govorila bivši predsednik OLO Radgona tov. Kociper in Jože Glavnik. Slednji se je v svojem govoru ustavil pri postavkah, ki se nanašajo na kmetijstvo. Dejal je, da obstoje vsi objektivni pogoji za ureditve družbenega načrta bo v marsičem odvisno od nivoja kmetijske proizvodnje v zadrugah, zato je napredek v gospodarstvu teh kmetijskih obratov tembolj pomemben za vso družbo. Tudi državna in zadruga obrtna podjetja bodo prav gotovo izpolnila obveznosti iz družbenega načrta.

Odborniki so pooblastili predsednika OLO, da pošlje avtoprevozniškemu podjetju Maribor ustrezen predlog za upostavitve avtomobilske zveze med Šavniško dolino in okrajnim središčem. Govorili so tudi o stanovanjskem vprašanju v Apaški kotlini. V tem predelu so dobili kolonisti zemljo in zgradbe po zakonu o agrarni reformi, vendar se kot koristniki kaj malo brigajo za vzdrževanje zgradb, niti o tem ne vodijo računa kmetičke delovne zadruge. Urediti bo treba tudi vprašanje dovolatnosti na meji. Odborniki so izvolili posebno komisijo, ki bo proučila vprašanje lastništva zgradb v Apaški kotlini ter potrdili več odlokov ljudskega odbora.

-o-

V poštnem
vagonu sortirajo
pošto

TEDEN POŠTE

Nevidne vezi

stvarmi, ki se dan za dnem ponavljajo v poštnih uradih.

Misli si nekaj neverjetnega: ena hiša povezana z vsemi hišami na svetu; od te hiše vodijo poti do vseh ostalih, od te hiše hodijo ljudje vsak dan k vsem hišam sveta. Koliko žic, koliko poti in neštete množice ljudi. Nekaj neverjetnega, pa skoraj resnično za vsako pošto na svetu, na njej lahko govorijo z ljudmi, na njej lahko pride pismo v vsako hišo na svetu, na njej lahko govorijo z ljudmi iz vseh krajev sveta, lahko sprejmeš ali oddaš paket za vsakega človeka na svetu.

Ali si že kdaj mislil na to, kaj pomeni pošta na vasi? Kako ogromno delo opravlja, njen delokrog nima meja, vsak dan odnaša in prinaša misli, želje in besede na papirju, prevažajo blago, sprejema in izplačuje denar. Pošta ima vse ljudi na svetu za svoje odjemalce in uslužbenke. Ta pošta v tvojem kraju ima ogromna krila, s katerimi poleti z največjo brzino vsak dan na vse štiri strani sveta, na tej pošti se spuščajo vsak dan letala, ki prihajajo od vseh strani in prinašajo pisma, pakete in denar. Na tej pošti je točna ura, ker vrši svoje delo z največjo točnostjo, med tisoč pismom dobiš gotovo svojega, med mnogimi klici telefona in telegrama si brez pomote klican ravno ti. Kako točno tehnično imamo na pošti, saj tehta ne samo pakete, ampak tudi pisma do zadnjega grama. Zato le pogledaj naš plakat, smo hitri kot golob z razpetimi peruti, smo točni pri delu kot najboljša ura in zanesljivi pri prejemu in oddaji kot precizna tehnična.

Pošta je tvoj veliki prijatelj in pomočnik. Ona je vez med vsemi tvojimi prijatelji, posreduje tvoje želje in besede, prinaša otrokom darila, mladini pisma ljubezni, poslovnim ljudem povpraševanje in ponudbe, starcem pisma tolažbe in pomoči. Ko stopiš na pošto, si zvezan z vsemi kraji sveta, telefon

15. maj - Dan zmage narodov Jugoslavije

Zadnja svetovna vojna se je končala 9. maja 1945. leta, ko je kapituliral nemški fašizem. Zato po svetu slave ta dan kot dan zmage. Za naše narode pa s tem dnem vojna ni bila še končana, kajti ostanki razbite nemške armade, ki se je borila na Balkanu, niso hoteli položiti orožja temveč so se hoteli prebiti v Nemčijo, v Avstrijo. Skupno z njimi pa so hoteli pobegniti tudi izrodk našega ljudstva, ki so v raznih enotah kot četniki, ustaši itd. služili okupatorju. Zato je naša slavna armada nadaljevala borbo do njihovega končnega uničenja. Ogorčene borbe so trajale do 15. maja. Zato narodi Jugoslavije slave 15. maj kot dan zmage.

V tej vojni, v kateri je jugoslovansko ljudstvo dalo ogromne žrtve, pa ni izgubilo in uničilo le okupatorja, temveč

je obračunalo tudi z domačimi izkoriščevalci, z vso temno preteklostjo. Z zmago so se mu odprle nove perspektive lepšega življenja, graditev socializma.

Pod vodstvom Partije in tov. Tita je v teh sedmih povojnih letih doseglo ogromne uspehe, čeprav je doživelo tudi mnogo preizkušenj in je moralo premagati ogromne napore. Toda nič ga ni moglo omesti naprej po začrtani poti, da ne bi tako dosledno branilo svojo svobodo, kot v času narodnoosvobodilne vojne. Volja našega ljudstva je močnejša od vseh naših sovražnikov, pa naj si bodo iz katerega koli tabora.

Zato naše ljudstvo s ponosom slavi dan zmage, katero je pripravljeno braniti vsak čas do poslednjega diha.

Jugos'avija ne prizna sklepov londonske konference

Pretekli petek so bili končani razgovori med predstavniki ZDA, Velike Britanije in Italije o udeležbi Italije v upravi angloameriške cone Svobodnega tržaškega ozemlja. Po tem sporazumu bo poveljnik angloameriških čet imel poleg angleškega in ameriškega še italijanskega političnega svetovaleca, ki ga bo imenovala italijanska vlada, katero bo zastopal v vseh zadevah. Vsi namestenci v ravnateljstvih ter njihovih oddelkih in odborih bodo Italijani in jih bo postavil poveljnik cone na predlog italijanske vlade.

Jugoslovanski veleposlanik v Londonu, kakor tudi predstavnik našega zu-

nanjega ministrstva, sta takoj po objavi zaključkov londonske konference izjavila, da Jugos'avija ne bo priznala nikakršnih odločitev, ki bi bile v nasprotju z našimi pravicami in koristmi.

Posebno ogorčenje pa je zavladalo med tržaškimi prebivalstvom, ki je med londonskimi pogajanjmi že pokazalo, da se ne strinja z zahtevami iredentistov in kominformistov, ki želijo STO priključiti Italiji. To jasno kažejo sedanji predvolilni sestanki, na katerih izživljavajo take govornike ali na sestaneke sploh ne pridejo.

Prva arondacija v Prekmurju

Mestna ekonomija v Murski Soboti, ki v glavnem zalaga soboško prebivalstvo z zelenjavo in povrtninami, je te dni začela arondirati svoja zemljišča. Zaradi izredne razkasanosti, saj je imela okrog 80 hektarjev zemlje v 62 parcelah, je bilo njeno dosedanje delo izredno oteženo in stroški za obdelovanje ogromni. Vsled razkasanosti parcel je morala mestna ekonomija vzdrževati nad 50 odstotkov delavcev več, kot je to z ozirom na velikost njenih zemljišč potrebno. Ker si je mestna ekonomija v lanskem jeseni nabavila svoj traktor, ki bo lahko nadomestil lepo število delovnih moči, je najnujnejši korak, ki je potreben za njeno uspešno delo, prav arondacija.

Mestni ljudski odbor, ki je imenoval komisijo za arondacijo z geodetskim strokovnjakom na čelu, je imel zelo srečno roko. Člani komisije so se namreč za svoje odgovorno delo izredno potrudili in načrte arondacije izdelali s tako natančnostjo in vestnostjo, da so dobili priznanje, da je načrt arondacije mestne ekonomije v Murski Soboti do sedaj eden najboljših v republiki.

Kot smo že omenili, je imela mestna ekonomija doslej okrog 80 hektarjev zemlje razdeljene v 62 parcel. Te parcele so obsegale nekatere le po nekaj arov in so bile drage od druge oddaljene tudi po šest do sedem kilometrov. Po načrtu arondacije pa bo v bodoče vsa zemlja mestne ekonomije ležala na štirih velikih kompleksih in njene parcele bodo obsegale tudi po več kot 20 hektarjev. Lahko je izračunati, kako zelo bo v bodoče olajšana strojna ob-

delava in za koliko bodo znižani proizvodni stroški. Mestna ekonomija, ki je že doslej prodajala soboškim restavracijam, gostilnam in gospodinjam svoje pridelke šestkrat tudi po 50 odstotkov ceneje kot privatni vrtnarji, bo tako v bodoče s svojimi cenami še bolj občutno intervenirala na soboškem trgu.

Priznati moramo, da so soboški kmetovalci za arondacijo mestne ekonomije pokazali popolno razumevanje in so nudili arondacijski komisiji pri njenem delu vso pomoč. Kmetov, ki so z arondacijo mestne ekonomije prizadeti, je 41. Arondacijska komisija se je z vsakim od teh kmetov posebej pogovorila, vsakega seznanila s predpisi Uredbe o arondaciji in s težavami, ki jih ima mestna ekonomija z obdelovanjem raztresenih parcel. Vsem kmetom je arondacijska komisija dala tudi na izbiro zemljišča, ki so si jih lahko izbrali v zameno za svoje parcele, ki so prišle v posev v arondaciji.

Z načrtom arondacijske komisije o zamenjavi zemljišča so se strinjali vsi prizadeti kmetje. Pozneje pa zapisnika ni hotel podpisati samo Stefan Zavec, češ da bi mu naj dala komisija v zameno neko drugo parcelo in ne tiste, ki si jo je Zavec prvotno izbral. Ker komisija njegovemu predlogu nakladno ni mogla več ugoditi, posebno pa še, ker Zavec ne daje v zameno svoje lastne zemlje, ampak zemljo, ki jo je dobil po agrarni reformi, se bo pač moral sprijazniti z zemljiščem, ki si ga je prvotno izbral. Sicer je pa Zavec dobil še celo boljše zemljišče, kot je njegovo, tako po vrednosti zemlje, kot po velikosti parcele, ne da bi mestna ekonomija od njega zahtevala kako povračilo.

Popolno razumevanje so soboški kmetje pokazali tudi ob vprašanju povračila vrednosti za več ali pa za boljše zemljo, ki so jo nekateri odstopili mestni ekonomiji. Ta je predala zasebnikom zemljo v vrednosti okrog 607.000 dinarjev, prevzela pa je v vrednosti okrog 618.000 dinarjev. Razlike v denarni vrednosti 9.000 dinarjev, ki je nastala s tem, da so nekateri kmetje vzeli manjše površine ali zemljo slabše kakovosti, pa ni zahteval noben kmet.

Mestna ekonomija je med prvimi socialističnimi gospodarstvi v Prekmurju, ki je izvedla arondacijo svoje zemlje. V jeseni bo kolektiv začel z jesenskimi deli že na velikih arondiranih kompleksih. Soboško prebivalstvo pa bo že prihodnje leto občutilo pri cenah koristi te arondacije. Tudi polja v Murski Soboti in njeni okolici bodo po arondaciji dobila drugo lice. Na mestu drobnih, večkrat le nekaj arov obsegajočih parcel, med katerimi so ležale obsežne neizkoriščene meje, se bodo prihodnje leto razprostirale ogromne, po deset, dvajset in več hektarjev obsegajoče njive.

-ica

Titova štafeta bo stekla v ponedeljek

Kakor vsi delovni ljudje širom naše domovine, tako bodo tudi prebivalci prekmurskih vasi in mest čestitali svojemu voditelju in učitelju maršalu Titu za njegov šestdeseti rojstni dan.

Republiška štafeta bo tekla iz Dolnje Lendave skozi Črenšovce, Beltince, Sobotu in naprej čez murski most pri Petajncih v Radgono. Okrajni štab v Murski Soboti je izdelal načrt za glavno progo in stranske, ki jih bo več. Stranske štafete bodo stekle iz Trdkove, Sotine, Domanjševca, Lončarovec, Ivanec, Ocinja, Melinca in Budinec. Tako bo 9 mladinskih prog v skupni dolžini 241 km in 39 krajših pionirskih prog v skupni dolžini 158 km.

Prva štafeta bo stekla iz Budinec 19. t. m. ob 4. uri zjutraj. Tudi ostale šta-

fete bodo krenile tako, da bodo prišle v Sobotu ob 8.20 uri zjutraj. Po slovesnem sprejemu pred spomenikom Zmago bo po kratkem počitku štafeta nadaljevala pot proti Radgoni. Ob prehodu čez Muro bodo prekmurski tekači predali štafeto palico radgonskim tekačem. To palico bo izdelal kolektiv Proizvodnje nafte v Dolnji Lendavi.

Predvidevajo, da bo v štafeti in v spremljavi štafete sodelovalo nad 4000 tekačev, kolesarjev in ostalih. V republiški štafeti od Dolnje Lendave bodo tekli trije: član telesno-vzgojnega društva, član gasilcev in član PLZ. Po vaseh pa bo štafeto pričakovalo prebivalstvo.

pozdrave svojemu voditelju

Kog — Miklavž — Pavlovski vrh — Pavlovci (na cilju se bo pridružila republiški štafeti); Veržej — Krapje — Mota — Ljutomer.

Mladinci z radostjo pričakujejo dan, ko bodo poslali borbene pozdrave svojemu učitelju. Pozdravne resolucije bodo poslali mladinski aktivni iz Veržeja, Krapja, Ljutomera, Branoslavca, Železnih dveri, Runča, Brebrovnika, Jeruzalema in Razkrižja; njim pa se bo pridružilo tudi ostalo prebivalstvo. Skozi sprednjih s cvetjem in zelenjem pozdravili štafeto, bo teklo nad 800 mladincev, gasilcev in članov protiletske zaštite. V bližini Ljutomera se jim bodo pridružili kolesarji in telo. Vadi v dresih, ki bodo spremljali glavno štafeto proti Ormožu. Na pohod Titove štafete se v vseh večjih krajih pridno pripravljajo.

-o-

Mladi zadržniki bodo ponesli

Tudi letos bo iz ljutomerskega okraja krenila štafeta s pozdravi za našega voditelja tov. Tita. Delovni ljudje Muro polja in prileških goric mu bodo po svojih zastopnikih čestitali ob 60. letnici plodnega življenja, želeli mu tudi zdravlja na srečo naših narodov. To bo praznik naše mladine, praznik vseh, ki dihaajo s svojim ljubljanim Maršalom.

V jutranjih urah 19. maja bo krenila republiška štafeta izpred upravnega poslopja vinogradniške delovne zadruge Železne dveri. Štafeto palico s pozdravi bivših viničarjev — pionirjev zadržništva — bodo prevzeli mladi zadržniki in jo odnesli v okrajno središče, kjer bo slovesen sprejem vseh štafet. Stranske štafete bodo prišle: naslednjih smeri: Tomaž — Mala Nedelja — Cezanjci — Ljutomer; Vučja vas — Križevci — Ljutomer;

V Ljutomerskem okraju so izvolili občinske ljudske odbore

»Precej nas je, zato bomo lahko uspešno vodili gospodarstvo v naši občini« so pred kratkim ugotavljali občinski občinski ljudski odbori, ki so se prvič sešli in položili temelje novim samoupravnim enotam. — Na področju Ljutomerskega okraja so končali z volitvami začasnih občinskih ljudskih odborov, ki bodo do jeseni opravljali oblastne posle. Volilci so se živo zanimali za ljudi, ki jih bodo odšli od zastopali v osnovnih oblastnih organih. Tudi nasprotniki naše ureditve so poskušali potisniti v ospredje svoje kandidature, vendar so ostali osamljeni zaradi budnosti članov Fronte in partijskih organizacij. Naši delovni ljudje so tako še enkrat dokazali, da ne poznajo kompromisa z rednimi nasprotniki, ki so jim leta in leta krojili usodo. Čeprav niso neposredno sodelovali pri volitvah, so se skoraj 100 odst. strinjali s kandidati in jih po svojih zastopnikih potrdili za ljudske odbornike. Poslednji krajevni odbor ima svojega zastopnika v občinski oblasti. Že na prvih sejah, ki so bile skoraj povsod 100-odstotno obiskane, so odborniki dali besedo, da ne bodo dopustili zapostavljanja volivcev manjših krajev in zaselkov. »Vsakogar, ki se ni skregal z napredkom, vabimo, da se nam pridruži... Le s skupnimi močmi bomo lahko gospodarili!« je izjavil predsednik razkriškega ljudskega odbora tov.

Kutnjak, ko se je zahvalil za zaupanje. Njegovo besedo so vredne posnemanja, zlasti se zato, ker čaka občinske ljudske odbore obilica splošnih vodstvenih poslov, ki terjajo odgovornost, hkrati pa tudi čim večjo udeležbo množice pri samoupravljanju. No, tudi na to niso odborniki pozabili! V Veržuju so se do dobrega pogovorili o kandidatih, prej ko so jih potrdili za člane posameznih Svetov. Za vse so glasovali, le Marto Strakino so odkrili. V Svetu so bili povsod izvoljeni razgledani in zaslužni volivci, ki bodo skrbeli za uspešno delo na področju lokalnega gospodarstva in drugih torišč družbenega življenja. Podočeljski volivci se najbolj zanimajo za delo, ki ga bodo vodili Sveti za krajevno gospodarstvo, kulturo in prosveto ter zdravstvo in socialno skrbstvo. Marsikje so trdo prišli nekatere odbornike krajevnih ljudskih odborov, posebno tiste, ki so čepeli pod plaščem oblasti in čakali na »tupo« pomoč od zgoraj. Tudi malomarnežem so izpraznili vest. V živahnem razgovoru so odkrili niz slabosti, ki se ne smejo več ponoviti. V Ljutomeru, kjer je vodil prvo sejo predsednik mestne občine tovarš Pihlar iz Radomerja, so odborniki izvolili štiri Svete in se v sproščenem

razgovoru prepričali, da bo treba krepko pljunuti v roke ter se zavzeti za postavitev raznih komunalnih naprav. Tako bo treba tlakovati ceste, postaviti vodnjak, javno stranišče in kopališče ter preurediti kanalizacijo in druge higienske naprave. Tudi olepšavo in ureditev mesta bo treba slej ko prej zapisati v delovni program. Svet za kulturo in prosveto, ki ga vodi cvenški prosvetar tov. Roškar, čaka odgovorno delo, saj bodo morala mestna kulturna in druga društva vzpodbujati in dajati pomoč sovotnikom na podeželju. Tudi predlog tov. Blagoviča, da se odpelje pozdrav tov. Titu ob njegovih 60. letnici, so odborniki s ploskanjem pozdravili. V občini bodo zaprli nekaj gostiln ter ustanovili nova uslužbena podjetja, ki bodo oprico potreb med potrošniki lahko gospodarila z dobičkom. — Tudi v Veržuju so se dalj časa pomudili pri krajevnem gospodarstvu. Skrbeli bodo zlasti za ustanavljanje obrtniških podjetij, ki bodo koristila vsem občanom, ne pa samo eni vasi. Tudi o živinoreji je bilo govora. Pred kratkim je ljudski odbor priredil živinski sejem, ki je zelo dobro uspel, ter odprl krajevno goštilno. Na seji pa so govorili še o občinskih revežih ter se sporazumeli, da bodo priznali podporo le delanezmomnim osebam in tistim, ki se sami ne morejo preživljati. Lenuhov občina ne bo podpirala! — Čeprav se bo z novo organizacijo ljudske oblasti znižalo število uslužbencev v aparatu, se občinski ljudski odbori prizadevajo, da bi znižali dovoljeno število svojih nameščenecv. Na Razkrižju, kjer je bilo dosedaj za poslenih 5 uslužbencev, bosta njihovo delo opravljala dva človeka. Tako pa bo tudi drugod. Znižanje upravnih stroškov — a kar je najvažnejše — povezovalje množic z oblastjo v samoupravi sta bistvena dejstva, ki spremljata občinske ljudske odbore v prihodnje dni. Živahni pogovori volivcev v poslednjih dneh so dokaz, da kmečko ljudstvo odobrava te ukrepe, so jamstvo, da se bo zavzelo za njihovo uresničenje. —

VSEM DOPISNIKOM V LJUTOMERSKEM OKRAJU

Vse sodelavce našega tednika obveščamo, da je v Ljutomeru osnovan poduredniški odbor »Ljudskega glasa«, ki bo odsele samostojno urejeval članke in dopise s področja Ljutomerskega okraja. Zato naprošamo dopisnike in naše sodelavce s tega okraja, da pošiljajo svoje prispevke na naslov: Poduredniški odbor »Ljudskega glasa«, Ljutomer, Rafinerija šte. 2.

Uredništvo »Ljudskega glasa«

Mladinci pišejo od vojakov

»Dragi tovariši in tovarišice!

V našem listu Ljudskem glasu smo brali, da sta se združila mladinska komiteja Dolnja Lendava in Murska Sobota, da bi kot en komite nadaljevala svojo častno nalogo pri vzgoji naše prekmurske mladine. Pred to mladino stoji številne naloge, da bi opravila dosedanje naloge, ki so se pojavile bodisi zaradi pomanjkljivosti mladinskih voditeljev ali pa delni malomarnosti posrednih mladinskih sekretariatov, ki se niso dovolj zavedali svojih nalog, ki so iz vseh strani prežijo na nas bešni psi moskovskih imperialistov.

Prekmurski Slovenci, ki se nahajamo daleč na jugu naše domovine v vrstah naše slavne JLA, prav pristrčno pozdravljamo nove ukrepe naše KP in mladinskega vodstva ter želimo, da bi novi komite dosegel čim večje uspehe pri delu z našo mladino. Želimo in upamo, da bo mladina povečala svoj polet ter pokazala s svojim delom in uspehom pravo pot v izgradnji naše

V Mariboru je zaključena razprava zoper veliko cigansko vlomilsko tolpo iz Prekmurja

31 obtožencev — 70 kaznivih dejanj — 54 prič. Razprava je trajala sedem dni. — Sodba bo izrečena v soboto.

V ponedeljek je bila pred senatom mariborskega okrožnega sodišča zaključena sedemdnevna razprava zoper 31-člansko vlomilsko tolpo iz Prekmurja, ki je v letih 1948—1951 zagrešila v Prekmurju in drugod po Sloveniji kar 70 vlomnih tatvin in pri tem povzročila prvenstveno splošnih kmetijskim zadrugam okrog 5 milijonov dinarjev škode. Dvorana okrožnega sodišča je bila ves čas razprave nabito polna ljudi, ki so z zanimanjem sledili poteku razprave. Saj je to bila po vojni tudi največja kriminalna razprava v Mariboru.

Na zatočni klopi so sedeli Kokaš Ivan-Hapi, Horvat Ivan-Limalo, Baranja Jožef-Delino, Baranja Andraž, Horvat Jurij, Baranja Ivan, Horvat Franc — vsi iz Vaneče vasi. Dalje so bili pred sodiščem Horvat Štefan iz Vadarec, Baranja Franc iz Černelavec, Cener Franc iz Borejc, Cener Jože, Cener Vendel, Kovač Albert in Baranja Ivan-Cimba iz Borejc. Potem so se zagovarjali še Horvat Rudolf in Štefan ter Cener Jože-Bežan in Aleksander iz Vaneče vasi, Cener Štefan-Jagalo iz Borejc, Horvat Ignac-Laci iz Vadarec, Horvat Aleksander iz Černelavec, Horvat Ignac n. Miško iz Vaneče vasi, Kokaš Štefan in Pišta iz Cankove, Cener Jože-Gojc iz Murskih Črnc, Kokaš Jože in Andrej ter Aleksander Horvat iz Vaneče vasi in Kukan Milan iz Kupsinec.

Posebno zanimivo je bilo, da so obtoženci razen prvoobtoženega Hapija na razpravi dejanja večinoma zanikali. Zanikali so tudi taka dejanja, ki so jih med preiskavo že priznali. Nekateri obtoženci so tudi trdili, da so med preiskavo priznali dejanje pod pritiskom in tudi vlogo da so ponazarjali pod pritiskom. Vendar je sodišče z magnetofonskim trakom pokazalo, kako so bila zaslišanja med preiskavo — da so potekala v lepem tonu. Na razpravi je nastopilo 54 prič, ki so potrdile krivdo obtožencev. Pač so obtoženci priznali zadnje vloime, pri katerih so jih zaslišali (Bogojina) in nekaj drugih vlomnih tatvin.

Kakor znano, je vlomilska tolpa naredila 70 vlomnih tatvin, večinoma v prodajalne splošnih kmetijskih zadrug in okrajnih magazinov, kjer so naredili skupno okrog 5 milijonov dinarjev škode. Med drugim so vlomili v kmetijske zadruge Dragomer, Turnišče, Cven, Trbonje, Sneberje, Domanjice, Bodonca, Pertote, Žiberce, Jarše, Veliko Po-

lano, Bogojino, okrajni magazin Rudnik pri Kočevju, KZ Odranci, Sebeborci, Gančani, Šmarca pri Kamniku, Turnišče itd. V zavezo je vpleten tudi bivši trgovec Kukan iz Kupsinec, ki je od ciganov kupoval pokradene reči.

Pri Kukanu so varnostni organi našli še 137 m tekstilnega blaga, 24 plaščev za kolo, 22 parov čevljev in drugo blago. Kukan je od ciganov odkupil tudi okrog 51.000 ukradenih kmečkih bonov, ki jih je plačeval po 0,50 do 0,75 din za bon. Kukan je iz zapora skušal pobegniti na ta način, da bi ponoči premotil in ubil paznika, vendar mu ni šel paznik na limanice.

Obraznava je bila zelo zanimiva in bi se o njej dalo popisati cele liste. Najbolj zakrknjeni so bili Ivan Baranja-Delino, Andraž Baranja in Horvat Ivan-Limalo. Vlomilci večkrat niso priznali tudi tedaj, če so bili sooteni z obtoženci, ki so dejanje priznali. Tako je Delino ob neki priliki zabrusil Kokašu-Hapiju, da bo dobil zlato medaljo, ker je priznal vlom.

Sodišče je dokazalo Štefanu Horvatu-Hapiju soudeležbo pri 39 vlomnih tatvinah, Ivanu Horvatu-Limalu 34 vlomnih tatvin, Ivanu Baranju-Delino 23 kaznivih dejanj, Andražu Baranju 23 tatvin (priznal je le dve), Juriju Horvatu so dokazali 16 vlomov (vse zanika), Albertu Kovaču 15 vlomov (priznal dva) itd. Ivan Cimba ima na vesti 12 tatvin, ostali obtoženci pa po 10 ali manj vlomnih tatvin. Pri Cener Jože-Bežanu je bilo zanimivo posebno to, da je bil že pred dvema letoma pred sodiščem, vendar je bil zaradi vika in priseg ostalih današnjih soobtožencev oproščen. Na danes sodišče ne bo šlo na limanice.

Po sedmih dneh razprave je v ponedeljek ponovno spregovoril javni tožilec, ki je opozoril sodišče, da naj pri odmeri kazni upošteva, da so obtoženci prvenstveno vlamljali v prodajalne splošnih kmetijskih zadrug, ki so se šele razvijale in tako še bolj škodovali naši družbi. Posebno ostro kazni je tožilec zahteval za prve štiri obtožence, opozoril pa tudi, naj sodišče upošteva odkrito priznanje vodje vlomilske tolpe / Ivana Kokaša-Hapija.

Ko so ob koncu vlomilci videli, da sodišče ne bo nasledilo njihovi taktiki o nedolžnosti, kot je bil to slučaj leta 1950 pri Bežanu, so zaprosili za milo kazni, poudarjajoč, da imajo mnogo otrok itd.

Ob koncu razprave je predsednik senata Otmar Cvirn sporočil, da bo kazni izrečena v soboto, 17. maja ob deseti uri dopoldne. —jv—

PROTITUBERKULOZNI TEDEN V LJUTOMERSKEM OKRAJU

Organizacija Rdečega križa v Ljutomerskem okraju bo s pomočjo množičnih organizacij priredila v večjih krajih predavanja o tuberkulozi in boju proti njej. Predavalji bodo zdravstveni aktivisti. Tudi higienski krožji v pionirskih oddelkih ne bodo držali rok križem. Izbojili bodo čistočo v šolskih prostorih, skrbeli za osebno higieno otrok in priredili poljudna predavanja za pionirje. Pomladkarji bodo napisali tudi šolske naloge iz teme: tuberkuloza — ljudska morilka. Najboljše spise bodo nagradili. Mladinci bodo asanirali več stanovanj jetičnih bolnikov in očistili obcestne jarke ter druge sanitarne naprave.

Mednarodni praznik Rdečega križa so v večjih središčih proslavili z manjšimi proslavami in predavanji, poslušali pa so tudi prenos slavnostnega govora z zagrebske radijske postaje. —o—

Vzroki slabega gospodarjenja v malonedeljski zadrugi

Mnogim našim bralcem se ni znano, da so se v vodstvo kmečke delovne zadruge v Mali Nedelji vrinili ljudje, ki so že lani prinesli izstopne izjave, pa tudi z oblastjo so že imeli opravka.

Nič čudnega torej, da leze naša zadruha iz dneva v dan v propast. Tako usoda so ji namenili bivši večji kmetje. Zato se brezzemljaši in mali posestniki zaskrbijo sprašujejo, kako se bomo preživeli z drobtinami, ki so nam jih skromno odmerili bivši gospodarji. Vse kaže, da člani upravnega odbora zadruge nalašč sabotirajo, hoteti dokazati, da v zadrugi pač ni močete gospodariti, čeprav imamo vse pogoje za uspehe v kmetijski proizvodnji. Navajam nekaj dejstev. Zadnje dni v aprilu še vedno ugrabijo, kje bodo sejali oves, seme koroze še tiči v storžih, niti z rezjo krompirjevih gomoljev se jim ne mudi. Gospodarski račun? Ne marajo ga! Namesto da bi s traktorjem preorali zadružno njivo, ga rajši posojajo privatnikom; upravnika ne potrebujejo, pa tudi ne plače, saj so lani dovolj »namolžli« z ohišnic in zadrugne zemlje, seveda za svoje kašče. Vse to se godi v zadrugi, ki jo vodi Joško Sobčan, oče že toliko proslavljen in kaznovane brigadirke Barke, o kateri je lani pisal tudi naš tednik.

Kako cenijo ti ljudje pridobitve 1. maja — delavskega praznika — je najočitnejše pokazala članica upravnega odbora in skladiščnica Kretova, ki je zahtevala, da bi zadrugniki tega dne rezali krompirjeve gomolje. Ali ni to norčevanje — skrunjenje največjega praznika naših delavcev?

Brezzemljaši in bajtarji smo v treh letih spoznali, kam »pes moli tace«. Tudi merodajne zadruške voditelje smo na to opozorili ter z našimi podpisnimi zahtevami, da nam pomagajo streti samovoljo večjih kmetov, zbranih v zadrugnem vodstvu. Toda zaman smo se potegovali za svoje pravice! Res je, da se je zastopnik zadrugne sklada pripeljal s avtom v našo zadrugo, toda oglasil se je najprej pri »barvanih« zadrugnikih, ki stojijo z obema nogama na svojih »privatnih« zemlji, pri pislih izstopnih izjav. Morda se ni hotel zameriti tem mogočnikom? Ne vemo skraj, kaj se je z njimi dogovarjal, vemo pa, da se je šele po teh obli-

Tudi članica odbora, Marica Mihalič, bivša učiteljica in gostilničarka, ne more pozabiti »greha« svoje viničarke, ki se je udeležila posvetovanja zadrugnikov in z nami vred zahtevala, da se napravi red v zadrugnem vodstvu. Še danes jo zmerja in zapostavlja, kjerkoli le more. Če bomo ostali ravnodušni do njenega početja, da naj jutri zagodla svoji viničarki, da naj pobere šila in zapusti viničarijo. Podobnih primerov je pri nas na pretek. Zato so bivši viničarji razočarani in se z dvomi v uspeh svojega boja podajajo na zadrugno polje, resno zaskrbljeni, kakšen kos kruha jim bo odrezal včerajšnji »gospodar«, ki komandira v zadrugi. Viničarji, danes zadrugniki, se le s težavo prebijajo skozi življenje. Lani so dobili skromno plačilo, čeprav so pri delu prekašali gospe pri mizi. No, letos je ostalo pri starem, zadrugo vodijo isti ljudje, le funkcije so si drugače razdelili. Tako namerno povzročajo nezadovoljstvo pri posrednih zadrugnikih, ki morajo čisto poslušati take okčite: »Zakaj ste pa v zadrugi? Ali vam ni bilo boljše, ko smo bili mi privatniki?« Spretno so napeljali vodo na svoj mlin...

Končali bomo s preprosto besedo revne zadrugnice: »Rešite nas vendar tega odbora, ljudi, ki nas ponovno pehajo v pogubo!« Ali ni to obtožba proti malonedeljskim zadrugnim izkoriščevalcem? Tej zgodbi pa se lahko pridamo: »Da bi jo le slišali ljudje, ki so dolžni pomagati malonedeljskim zadrugnikom v boju proti krivici in zapostavljanju!« —I. R.—

Matija Balažec:

OSAMELI DOM

(Reportaža)

Če stopiš po cesti, ki je nekoč vodila iz severne Gorice v Andovce in Stevanovce, a jo sedaj preseka državna meja s prepleteno žično ograjo in minskimi polji na madžarski strani, se ti proti severu odpre dolina Rabe, ki se kot srebrna nit vije nad njivami in travniki, bi mislili, da se je onstran meje čas ustavil in se ne more nikomur umakniti naprej. Tihota, zapuščena in osamelost vladajo med hišami slovenskih vasi. V tej dolini živi bratski slovenski narod, a je sedaj podoban bolniku, ki je obsojen na pogin in počasi zori za smrt.

Duševo bogato nadarjeno ljudstvo živi med Muro in Rabo, a je hiralo v tujem nasilju, ni si moglo razvijati duha, ne nabirati posvetnih zakladov. Životarilo je brez samozavesti. V potu svojega obraza se je trudilo to ljudstvo po sezonskih delih, a sad so uživali tlačitelji. Kar je ustvarjal duh tega ljudstva, je ostalo vkovano v tujo besedo in nasličen s tujim mišljenjem brez prave koristi za ljudstvo. To je podoba Porabskih Slovencev v sedanjosti.

Tik ob meji se vrstijo tri hiše. V srednji, s slamo kriti, sem našel Karžija, sedečega na pragu pred hišo. Gleadal je doli s hriba v porabsko dolino. Prestrašen in upadel je bil njegov obraz, njegovi črni lasje so ga delali še bolj mračnega. Glavo je držal med dlanimi. Nemo je zrl proti severu doli

v dolino. Nedaleč od hiše se je med njivami vila cesta, preskočila mejo ter bežala dalje med zelenimi se žiti. Odtod je videl na madžarski strani svojo domačijo. Zelene trate so bile zalite s soncem, krave so se že pasle, gosti v belih vrstah so se zibale proti hišam, nad strehami hiš so se štorikle dostojanstveno zbirale z juga.

Tako srečno je živel na tem domu. Toliko sreče in veselja mu je prinesla mlada žena k hiši. Sedaj je dom zapuščen, sredi vasi zija ko grob.

»Počivaš, Karči, počivaš?« sem ga po vsakdanje ogovoril. Poznal sem ga, že nekajkrat sva se srečala.

Dvignil je glavo. Sluovito so morale divjati njegove misli in čustva v notranjosti, da ni vzdržal na mestu.

»A, vi ste! Tako tiho ste prišli, da sem se ves prestrašil,« je rekel in mi stopil naproti.

»Čemu vendar, te kaj teži?« sem skušal iz njega izvedeti skrivnost.

»Kako ne bi! Še sedaj me spreleti mrz, če se spomnim na ono noč, ko so pridrevli v našo vas, Andovce in nas začeli seliti. Nenadoma, neke noči, ko je bilo vse mirno, so pridrevli v vas s kamioni. Obkolili so hiše, obsvetili s reflektorji. Nastal je jok, kriki, otroci so presunljivo jokali in se lovili za matere, katere so jih suvale na kamione. Zandarmerija je dobila nalogo, da mora v 2 urah izprazniti 16 hiš v celoti, ostale pa deloma. Tudi nas; le

otroke so pustili in nekaj starih ljudi. Mene in ženo so naložili na kamion, le najina petletna hčerka Ilonka je ostala. Jokala je, da mi je rezalo v srce. Stara sosedja jo je vzela v naročje.

»Kaj bo z nami?«, so jokale žene. »Rajši me na domačem dvorišču ustrelite, kakor da me ločite od otroka,« je prosila žena.

»Ubijte me rajši, kakor da bi počasi moral umirati kje v taborišču!«, je prosil oče, ki je bil vedno domal.

»Strašno! Kaj bo z nami, kam nas bodo peljali?« so zavpili drugi, vmes pa mislili, kako bi ušli. Žena je skoraj znorela. Poljubljala je zemljo na dvorišču in prag domače hiše, kakor bi hotela udariti nanj petat, da bi zloben človek ne prestopil tega praga.

Vrsta kamionov je začela preseljevanje. Vsako vozilo je bilo kot mrtvaški voz, ki vozi ljudi v gotovo smrt.

Vas se je praznila. Mrtvaška tišina je zavladala. Le psi, zvesti čuvaji hiš, se niso umaknili s pragov. Zbogom vas domača, nikoli več se ne bomo videli. Tisoče ljudi je stopilo na stotine kilometrov dolgo pot.

»Kam?«

Za časak je prenehal, kakor da bi si oddahnil od prestane groze. Nato je potegnil iz žepa pismo, vznemirjeno razgrnil pred mano list, pisan sicer z okorno kmečko roko, a vendar v slovenskem črkopisu.

»Povedati vam moram, da se mi je posrečilo na nekem ovinku skočiti s kamiona in uti sem. Tu sem pri ženi in sorodnikih. Kam so jih peljali, naj vam pove pismo, ki sem ga dobil po zaupni osebi.«

Čital sem.

»Dragi, ljubljeni mož! Sporočam ti, da še živim. Upam, da Te to pismo najde živega in zdravega. Veliko nas je tukaj, posebno iz obmejnih krajev. Razmestili so nas po hlevih in barakah blizu romunske meje. Mrzlo je, glad in žeja nas mučita. Veliko jih je že zapustilo ta svet. Srečen si, da si ušel. Mi živimo kakor v peklju; od tukaj težko upam na rešitev. Smrt vsak dan kosl.

Kako je s teboj? Kje si? Kaj delaš? Trpiš kot jaz? Kje je najino dete — Ilonka? O, zakaj nas je morala ta neusmiljena usoda razločiti? Zakaj je moglo vse to tako priti? Kako lepo mora biti sedaj doma! Jaz pa stotine kilometrov daleč od doma. Ali je to življenje? Srce me boli, ko vidim, kako nas hočejo zadaviti in duša mi trepeče od strahu, da morda nikoli ne doživim dneva rešitve. Noč in dan mislim na Te in na malo Ilonko. Naj Ti pove to pismo, da Te ljubim bolj kot svoje življenje; moje misli so vedno pri Tebi in mali Ilonki. Če srečno doživim dan vrnitve, takrat bova spoznala, kaj nama je dom in srečno življenje v njem.

Tvoja zvesta žena

Irma.

Vrnil sem mu list. Ni ga bilo sram poljubiti pismo, na katerem je slonela roka njegove ljubljene žene.

»Poglejte, nikoli nisem tako ljubil svoje žene in svojega otroka kot sedaj, ko nas bije trpljenje. Nikoli si nisva izkazovala nežnosti; ni bilo časa, da bi drug drugemu izražala ljubezen in srečo. Sedaj pa, kakor bi se na novo spoznala. Poprej sem komaj poznal

njeno pisavo, a sedaj sredi trpljenja piše nežno pismo. Morete si misliti, kako divja je v mojem srcu odpor proti Madžarom, ki nimajo srca za nas.«

Z roko si je šel preko oči. Komaj je zadržal solze.

»Kakor vihar nas je razmetalo na vse strani. Mala Ilonka je sirota brez naju in žena je sirota brez mene in otroka. In jaz tudi ne bom mogel kar čez noč pozabiti na vse to trpljenje in solze in kar se je sedaj vgnezdilo v moje srce. Ne, nikoli!«

Trdo je stopil nekaj korakov proti meni in z roko pokazal na ono stran.

»Glejte, pred tem sadovnjakom je naša hiša!«

Res, sadno drevje je obkrožalo hišo. Spredej je bil vrt, neokopan, brez vplevlu, dvorišče je bilo brez ograje, najbrž se kuščarji plazijo po njem.

»Vidite, kako tiho in prazno je okrog doma! Kakor tihi grob je hiša. Poprej so številni otroci kričali okrog hiš in božji blagoslov je kraljeval povsod. Sedaj pa... Samo od daleč gledam dom in čakam, kdaj se prikaže mala Ilonka. Ni to lažje? Takrat ji pomaham in mi je strah pri srcu. Zdi se mi, da me pozna, ko se zagleda sem. Najraje bi preskočil to ograjo in jo pritisnil na svoje srce. To, to bolile!«

Toda, Strašni stolpi so nemo stali na madžarski strani, iz njih pa zrle grozeče oči mrkih stražarjev, pripravljenih na strel.

Večerilo se je. Segla sva si v roke in se zamišljeno razila. Zrak se je zbilil. Nad hišami se je vlekel prah s ceste. — Na njegov dom pa je ob zahajajočem soncu legla dolga temna senca.

VESTI IZ OBMURSKIH KRAJEV

Sobota

Na pobudo Frontne organizacije je bil v Murski Soboti imenovan iniciativni odbor bodočega novega društva, ki bi naj skrbelo predvsem za ureditev in lepši izgled mesta, pa tudi za izboljšanje tujakega prometa. Prvi občni zbor društva, ki se bo imenovalo Opleševalno tujako-prometno društvo, bo 18. maja. Iniciativni odbor je že pripravil za ta občni zbor več predlogov: društvo se bo zavzelo za to, da se tudi Murska Sobota uvrsti med ona mesta, ki imajo ob nedeljah ugodnost polovične vožnje na železnici, saj je Murska Sobota postala središče vsega Prekmurja, ki ima razvito industrijo nafte, in kjer se tudi industrija močno razvija. Bodoče Opleševalno tujako-prometno društvo bo tudi skrbelo za to, da bi z uvedbo novega poletnega voznege reda zopet vozil na progi Murska Sobota—Ljubljana direktno vagon. Novo društvo pa bo v bodoče dajalo Mestnemu ljudskemu odboru vse predloge za oplešavo mesta, izvrševalo bo kontrolo nad postrežbo v gostinskih obratih, zlasti se v prenočiščih. Društvo pa bo prirejalo tudi strokovna predavanja o vzgoji in negi cvetic, tako da bo Murska Sobota dobila lice prijetnega in urejenega mesta.

Podoba je, da bo Sobota kmalu zopet postala prijetno mesto, kajti marsikaj se je v zadnjih dneh izboljšalo. Pločniki, ki so bili že podobni razvalinam, se obnavljajo, precej jih dobiva novi obraz. Prostor okrog spomenika Zmago so lepo očistili. Preskrbeli so za nove prometne znake itd. Tudi telesno-vzgojno društvo Partizan je zunaj uredilo svoj dom. Spomenik Zmago, kateremu je sneg mnogo škodoval, popravljajo.

Torej za začetek kar precej. Toda marsikaj je še narobe. Viditi, da ti kolesar vozi tam, kjer je namenjeno samo za pešce. Pešci hodijo po nasadih. Tudi s papirji in drugimi smetmi so ceste večkrat »naslane«. Vsekakor bo tudi tu potrebno več narediti.

Tudi kulturno življenje je v zadnjem času lepo oživelo v Soboti. Posebno igralske skupine kar tekmujejo med sabo. Najdelavnejše so mladinske. MKUD »Štefan Cvetko« na gimnaziji se je že dni predstavilo občinstvu z »Rokovnjači«. Nastopili so že v Rakičanu in nameravajo gostovati v Beltinčih. MKUD »Rogan Ludvik« na učiteljski je našel igralno Finžgarjevo »Verigo«. MKUD na ekonomski srednji sošji je zelo lepe uspehe s »Skopuhom«. Škoda le, da so nekatere predstave slabo obiskane, kar vsekakor ni laskavo za Sobočane.

V telovadnici stare gimnazije v Soboti so 4. maja odprli reprezentativno razstavo slovenskih likovnih umetnikov, ki razstavljajo 60 svojih del. Razstava bo odprta do 18. t. m. Doslej si je razstavo ogledalo mnogo občinstva, predvsem dijakov, pa tudi delovni kolektivi so prihajali v skupinah.

Lendava

»Katera Lendava pa?« vprašajo mnogi, če slišijo le Lendava. Res smo imeli v Prekmurju dve Lendavi: Dolnjo in Gornjo, kar pa so mnogi zamenjevali, zato je včasih prišlo do raznih pomeš. Toda za Gornjo Lendavo je bilo bolj udomačeno ime Grad. Skupščina LRS je to upoštevala in na zadnjem zasedanju sklenila, naj se Gornja Lendava spet imenuje Grad. Upamo, da zaradi tega v bodoče ne bo prihajalo do zamenjav krajev dveh Lendav, ker sedaj imamo le eno. Obenem pa »Dolnjelendavčani« menimo, da odslej naprej lahko našo Lendavo imenujemo le Lendava, čeprav je uradni naziv še vedno Dolnja Lendava.

Na predvečer 1. maja je vsa Lendava bila v cvetju in zelenju, po hribih pa so plapolale državne in delavske zastave. Kmalu nato, ko je na gradu zagorel velik kres, so se začele pomikati proti središču mesta od treh smeri porvke delovnega ljudstva s področja lendavske občine, da skupno proslave ta veliki praznik. Godba, pesmi in vzkliki so se razlegali v zgodnji večerni mrak.

Ljudje so se zbrali pred hotelom Triglav, kjer je bil okrašen oder. Zapeli so Internacionalo. O pomenu 1. maja, praznika delovnega ljudstva vsega sveta, je govoril Ivo Balantič, delavec Proizvodnje nafte, ki je označil, kako pozdravlja ta veliki praznik naše delovno ljudstvo z velikimi uspehi v borbi za dokončno zgraditev socializma v naši državi. Po njegovem govoru so šestliti delovnemu ljudstvu še Bela Rodi v imenu mestnega komiteja KPS in Ivan Nemec v imenu upravnega odbora sindikalne podružnice Proizvodnje nafte. Sledil je program z deklaracijami in pevskimi točkami, ki so ga pripravili dijaki nižje gimnazije in rudarske šole.

Minuli teden je odigral Ivan Kranjec simultanko z dijaki rudarske šole v Lendavi na 20. desekah. Dijaki so zmagali s 17:3, kar je sijajen uspeh z ozirom na to, da je Kranjec zasedel v prvenstvu Lendave drugo mesto. Igranje šaha v Lendavi zadnji čas lepo napreduje, posebno med mladinci, ki bodo še marsikoga presenetili.

Pionirji so pogozdovali

Pri pomladanskem pogozdovanju v logarskem okolišu Grad (bivša Gornja Lendava) so sodelovali tudi naši najmlajši graditelji lepše bodočnosti — pionirji. Zbrali so se pionirji osnovne šole in nižje gimnazije Grad ter osnovne šole Kuzma. Velika večina pionirjev je delala vestno in pridno. Delali so po navodilih in vestno poslušali vse strokovne nauke iz gozdarstva. Tako so se poleg koristnega dela nekaj naučili. Izmed posameznikov je treba pomeniti sledeče: Rajberja, učenca IV. razreda osnovne šole Kuzma ter Beloglavčeve in Celecove, učenki nižje gimnazije Grad. Pri pogozdovanju je sodelovalo tudi učiteljstvo.

PREPELE JE SVOJO »ŽENO«

Pred kratkim je Anton Filipič iz Korič v Ljutomerem okraju, prepele Jožefo Jelenovo, s katero živi v dvem zakoncu, ter ji grozil z nožem. Žrtev se s polomljenimi rebri in zobni odpeljali v soboško bolnico. Prepeča, ki se izgovarja, da je napadel »ženo« zaradi tega, kar mu je v nekem pogovoru odpovedala zvestobo, se bo moral zagovarjati pred sodiščem.

Tudi Križevčani imajo občinsko oblast

Križevci pri Ljutomeru je druga vas v Ljutomerskem okraju, v kateri stoji dograjen zadrugi dom z veliko — sorodno urejeno prosvetno dvorano. Lahko bi rekli: zadrugi dom v Križevcih je središče, kjer se zbirajo vaščani, ko se je treba pogovoriti o važnih stvareh, pa tudi takrat, ko se enidejo z odrskimi ustvarjalci v prosvetni dvorani. Prav zadnje dni pleskajo prostore, kamor se

Križevski pionirji pripravljajo darilo za maršala Tita

»Tovarišica, ali smo si tudi mi zasluži, žili, da nas bodo slikali« so spraševali križevski pionirji — mladi šahisti — svojo voditeljico. Bili so namreč v zadregi, ker so pred kratkim izgubili šahovsko tekmo s pionirji mladinskega doma v Veržuju. No, tovarišica jim bo kljub temu ustregla! Zakaj jim tudi ne bi, saj niso nič manj pridni kakor tovariši ostalih 13 krožkov. Križevski pionirji kar tekmujejo med seboj! Kdo bo prvi? To je zaenkrat nerešljiva uganka. Sicer pa...

Deklice se najraje zbirajo v krožkih za ročno delo. Pletoje pričke, nogavičke, robčke in živajo oblike za svoje lutke, ki se bodo v kratkem predstavile mladim gledalcem. Tudi maršalu Titu bodo poslale skromno darilce — izdelke svojih pridnih rok. Da bi jih videli, kako so urne pri šivanju in vezenju izdelkov za II. okrajno razstavo! Modelarji bodo razstavljali spretno izdelane aviončke. Živahno je tudi v dramskem krožku. Mladi igralci vadijo otroško igrice »Jurček«, s katero bodo nastopili pred odredom na rojstni dan maršala Tita. Tudi pevci se pripravljajo za ta nastop. Vrtnarice najdemo v prostem času na šolskem vrtu. Kako skrbno negujejo cvetlice in zelenjavo, ki jo bodo v počitnicah poslale v otroško kolonijo. Vsi bi radi šli tabornike. Ko so zvedeli, da bo odšlo letos le 10 pionirjev njihovega odreda v počitniške kolonije, so dali prednost siromašnim in telesno manj razvitim tovarišem. Zato pridno zbirajo zdravilna zelišča. Pravijo, da bodo posekali lanski rekord v republiku, ki so si ga sami priborili. Lani so zbrali nad 5 vagonov zdravilnih zelišč. Tudi zračno puško so si priborili, takšno, da ji ni para v okolici. Tako so mladi strelci prišli na svoj račun. Z denarjem, ki ga bodo dobili za zdravilna zelišča, bodo pomagali revnejšim pionirjem, nekaj pa ga bodo porabili za izlete, saj mislijo potovati v Zagreb in Postojno. Tako kakor so slavili praznik pomladi ob deroci Muri, kjer so se sešli s tovariši treh pionirskih odredov, se želijo razveseliti tudi v naših lepih letoviščarskih krajih.

Zdaj pa recite, da niso pridni Titovi pionirji!

»Poznanstvo« in pomanjkanje mleka v jutranjih urah

V zimskem času, ko je bil dovoz mleka zaradi snežnih zametov otežekčen, so si lahko Ljutomerski potrošniki kupili mleko v jutranjih urah, kolikor so si ga želeli. Pričakovati je bilo, da bo prodajalna dobro založena tudi spomlad, saj je mleka na podeželju dovolj, pa tudi prevoz v središče je mnogo lažji kakor je bil pozimi. Toda potrošniki so se zmotili!

Ni treba posebej omenjati, da žene potrebujejo mleko v zgodnjih jutranjih urah, saj morajo nekatere v službo, še prej pa morajo nahraniti svoje mlaičke. Kje dobiti mleko? V poslovalnici »Mlekoprometa« imajo po navadi od 6 do 7 ure zjutraj na razpolago le nekaj litrov mleka za »poznanje« odjemalcev. Potrošniki, ki ga pristranska prodajalica ni zapisala med »poznanje«, mora potrpeljivo čakati do 8. ure, ko pripeljejo iz glavnega skladišča večje količine mleka. Često se je zgodilo, da so prišli »poznanci« po »rezervirano« mleko šele po 8. uri, ko je bilo že tekočino na pretek. Gospodinje pa se tudi pritožujejo, da se jim mleko kisa, baje zaradi tega, ker ga hranijo v slabo umitih kantah.

Ne zdi se nam potrebno, da bi na široko komentirali opisane napahe. Želimo le, da bi se odgovorni ljudje zamislili nad željami potrošnikov, ki menijo, da v Ljutomerskem okraju ni prav nobenih ovir za pravočasno in solidno oskrbo potrošnikov s svežim mlekom. Razumljivo... Treba pa se bo iznebiti nepotrebnih znanec!

NA OREHOVSKEM VRHU JE GORELO

Pred dnevi je izbruhnil požar v stanovanjskem poslopju lastnice Otilije Duhove na Orehovskem vrhu. Ogenj se je zaradi močnega vetra naglo širil ter objel 250 m oddaljeno gospodarsko poslopje Ane Irgoličeve, kasneje pa še njeno stanovanjsko hišo. Rešili so le malo premoženja. Pri gašenju ognja je sodelovalo sedem gasilskih čet, ki so obvarovale sosednja poslopja pred ognjenimi zublji škodo, ki jo bodo pogoreli le delno krili z zavarovalnico, cenijo nad milijon dinarjev.

SAHOVSKI DVOBOJ

Ptuj — Ljutomer 5:3

Predzadnje nedeljo so se v Ljutomeru srečali domači šahisti in gostje iz Ptujja ter se pomerili v turnirju za okrajno moštveno prvenstvo. Igrali so na 8 desekah. Zmagali so Ptujčani 5:3. Rezultati posameznih partij: Rudolf-Glavnik 1:0; Pešl-Zagar 0:1; Kromač-Dr. Kaukler 1:0; Žunec-Dr. Horvat 1:0; Pernat-Vengust 0:1; Drogenik-Žlak 1:0; Perger-Tratnik 0:1; Podkrajšek-Osterc 1:0. Prvoimenovani so igralci gostujočega moštva.

»Sumljiva oseba« na Petanjcih

Petanjka mladina, točneje rečeno gasilci, so se postavili v aprilu na odrs »Sumljivo osebo«. Reči moram, da je bila vredna njihovega truda. Nekateri igralci so se posebno potrudili in zvišali v svoje vloge. Tako je Alojz Kovčič dovrnil odigrano glavno vlogo Je. rotija. Pozna se mu, da je že večkrat nastopil pred občinstvom. V svojo vlogo se je vživel in nam prikazal pravega mestnega načelnika, kakršnega je orisal Nušič. Žiko je odigral Alojz Konko. Tudi ta se je vživel v svojo vlogo, pazil na malenkosti in bil včasih zelo prepričevalen. Gledalce pa je najbolj zabaval Spasa, katerega je odigral Janez Stiblar. Ta je že pri prvi igri odigral smešno vlogo in to zelo posrečeno. Njegova mimika in kretnje so tako

naravne in nedolžne, da človeka nehoti posili smeh, čim ga pogleda. Marico je igrala Zina Plahut. Čeprav je šele drugi nastopila, je s svojo igro takoj opozorila gledalce nase in jih pritegnila. Odočnega tiptičnega uradnika, ki gleda samo za svoj žep, je dobro odigral Jože Hauko v vlogi Viča. Avgust Sinic je igral Džoko; toda vloga mu ni dopuščala, da bi se razživel in pokazal svoje prave sposobnosti. Prav tako niso mogli priti do izraza ostali kot Janez Kerec, ki je pri prejšnji igri dobro igral, Pučko, Terezija Ribaš in ostali, ker jim vloge tega niso dopuščale.

Prav gotovo sta dve igri v letošnjem letu za njih velik uspeh. Mislim, da se lahko lotijo s temi izkušnjami, ki so si jih nabrali pri teh dveh nastopih pred občinstvom, tudi težjih stvari.

Čisti dohodek je namenjen opremi društva in kritju nekaterih manjših izdatkov kot popravilo radijskega aparata itd. Lojze Stevanec.

Vaje protiletalske zaštite v Radencih

Z namenom, da se ugotovi strokovna sposobnost in bojna pripravljenost enot protiletalske zaštite, je bila predzadnje nedeljo v Radenčih velika vaja enot PLZ. Nastopili sta obe enoti; industrijska in vaska ter vsaka na svojem bojnem položaju pokazala svojo spretnost v obrambi pred letalskimi napadi. Priprave za vaje so trajale nad mesec dni, člani pa so se nanjo pripravljali ves zimski čas v tečajih in seminarjih. Uvodoma naj omenimo, da so vse mobilne enote (gasilci, mladinci predvojaške vzgoje in vsi sodelujoči) preizkušnje dobro prestale. Vaja se je pričela ob 7. uri zjutraj z zborom vseh mobilnih enot, vodstva in pomožnega osebja ter je trajala do 12. ure. Čim je sirena naznanila »konec zračne nevarnosti«, so enote začele z delom. Z vsro resnostjo so odstranjevale posledice napada »sovražnega« letalstva. V akcije so stopili tudi gasilci, ki so se spravili nad »goreče« objekte. Oddelek predvojaške vzgoje je vzel na »piko« sovražnikove padalce. Nastopajoči so pometli z napakami, ki smo jih lahko opazili na predvečer pri polikurni vaji. Prebivalstvo se je med »napadom« disciplinirano zadržalo ter si z zanimanjem ogledovalo nastop »pazovcev«. Svojo dolžnost je izvršila tudi hišna protiletalska zaštita.

Po končani vaji so, se nastopajoči zbrali pred poslopjem slatinskega podjetja. Komandant štaba tov. Kemer je v jedrnatem nagovoru ocenil potek vaje ter pohvalil enote in posameznike, ki so se najbolj odrezali. V imenu notranje uprave okrajnega odbora PLZ je čestital enotam šef notranjega poverjenstva ter pohvalil prebivalstvo, ki je z discipliniranim nastopom dokazalo, da zna ceniti obrambno moč naše države. Skratka: vaja protiletalske zaštite v Radenčih je dobro uspeła. Bila je manifestacija bojne pripravljenosti našega ljudstva, hkrati pa odlična obzoba italijanskih fašistov in sovražnikov, ki se hočejo polastiti našega ozemlja. Tudi v sosednji vasi Sratovci so vaščani pokazali pri vaji dokajšnjo spretnost in izvežbanost.

Tudi motovški zadrugi delajo po gospodarskem računu

Ce stopiš danes na prostrana polja kmečke delovne zadruge na Moti, boš kaj kmalu ugotovil, da zadrugi skrbno gospodarijo. Še ni dolgo tega, ko so se malce sporekli zaradi gospodarskega računa. V srih zadrugnikov se je staro upiralo novemu. Nekateri zadrugniki so se ga branili, ker ga niso poznali, drugim pa je bil iz razumljivih razlogov trn v peti. No, naposled je zmagala večina. Brez kakršnega koli pritiska so se zadrugi razdelili v dve skupini, ki sta prevzeli delo na vsej zadrugi zemlji. Tudi brigadirji nič več ne strašijo v zadrugi! Poslednji zadrugnik ve, kje je njegovo mesto in kaj ima za opraviti, da bo žetev kar najbolj obilna in plačilo vredno pridnih rok. Prvi uspehi so tu!

V preteklih letih so imeli nemalo težav pri setevnih delih, medtem ko so se jih letos znebili. Kljub zapozneli zimi so do danes posejali 68 ha ornih površin (30 ha jesenskih kultur), 9 ha s krompirjem, nad 3 ha s krmno peso, nad 5 ha z ovsom ter se pridno pripravljajo na setev koruze. Pobrali so

tudi ozimne posevke in travnike ter pognojili ozimnemu žitu z umetnimi gnojili. Zidajo tudi goveji hlev za 65 repov.

Ve nekaj skromnih podatkov nazorno ilustrira napore zadrugnikov na Moti, ki se letos ne bodo zadovoljili z 208 dinarji na delovni dan. Skrbno obdelana polja in bujno rastoči posevki na zadrugi njihav jim obetajo obilno plačilo. Ti uspehi pa naj strezijo tudi tiste »strokovnjake« sosednjih zadrug, ki se s sovraštvom in raznimi nasveti zaletavajo v stebre motovške zadruge, hoteč jo porušiti. Naj pometajo prah pred svojim pragom! Zadrugi na Moti ne potrebujejo njihovih nasvetov, saj so sposobni, da si sami postelje, ležišča, na katerih bodo počivali. Ali ne bi bilo bolje zanje, da bi se sprijaznili z zadrugi in pravili, z življenjem v zadrugi? Če pa že hočejo na Moto, naj pridejo takrat, ko bodo zadrugički odprli novi goveji hlev, ko bodo dokazali svojim sovražnikom, da se njihova preokrovanja ne bodo nikdar uresničila.

J. P.

Naropano blago sta kot »balo« hotela podariti zaročenkam

Preiskovalni organi poverjenstva za notranje zadeve v Ljutomeru so končali s preiskavo zoper vlomilsko skupino bratov Embreusov iz Berkovec. Glavnima obdolžencema — Martinu in Stefanu — je dokazano, da sta v novembru leta 1949 vlomili v čevljarstvo delavnic na Stari Gori in odnesla več kož usnja, 5 parov čevljev in nekaj usnjarskih izdelkov. Ko sta prestala svoj roparski »krst«, sta oborožena s pistolami večkrat odšla na sprehod v bližnjo okolico. Bila sta prava ponočnjaka. Avgusta in septembra leta 1951 jima je uspelo vlomiti v poslovalnico Kmetijske zadruge v Logarovcih, katera sta »pošteno« izpraznila, in odnesla več bal tekstilnega blaga. Pri umazanem poslu sta jima pomagala brata Jože in Rudi, medtem ko so starši prikrivali naropano blago in predmete. Obdolženca in njihovi sorodniki so se tako na cenen način oblekli, nekaj naropanega blaga pa so prodali zaupljivim strankam. Navzlic temu, da so Embreusovi precej blaga razpečali, so organi pri preiskavi stanovanja našli še za »slab voz« ukradenih predmetov. Škoda, ki so jo izpričenci povzročili našim ljudem, cenijo nad pol milijona dinarjev.

Obdolženca in pomagači so svoja dejanja priznali. Zanimiv je zagovor Stefana, ki je hotel preiskovalne organe prepričati, da so ga k umazenemu poslu silile razmere v družini. Njegov poizkus se je izjalovil, saj so preiskovalni organi ugotovili, da poseduje Embreusova družina nad 12 ha zemlje in da zaradi tega ni mogla trpeti na pomanjkanju sredstev za nakup oblačilnih predmetov. Stefan se je proti koncu preiskave zapletel v protislovje, ko je dejal, da je hotel naropano blago podariti »svoti zaročenki kot »balo« pri ženitvi. Obdolženci, zlasti glavna partnerja, so izraziti delomrzneži, ki so se hoteli na lahek način preživljati. Upajmo, da jim bo sodišče pošteno izprašalo vest in jih tudi najstrožje kaznovalo.

Odranci

Pred meseci so v Odrančih ustanovili izobraževalno umetniško društvo, ki je doslej uprizorilo že dve igri in sicer »Dva para se ženita« ter »Mačeho in pastorko«. Zadnja igra je dobro uspeła. Poleg dramskega odseka deluje še petlanski mali orkester, šahovski krožek in lutkovni oder. Lutkovni oder, pri katerem sodelujejo predvsem pionirji, pripravlja igrice »Zogica-nogica«, s katero nameravajo tudi gostovati v sosednjih vaseh.

MALI OGLASI

Beseda dln 5. Za pismeno dajanje naslovov je priložiti dln 20.

MOTORNO KOLO 125 ccm prodam ali zamenjam za harmoniko in moško dvokolo. Motorno kolo eventualno zamenjam za težjega. Franc Šabec, Nemščak 109, p. Beltinci.

DENARNICA Z DOKUMENTI in 1.700 din se je zgubila 30. aprila od Titove ul. št. 19 do OLO. Dokumenti se glase na ime Pozvek Gustav, M. Sobota, Titova 19. Poštenega najditelja prosim, da mi denarnico z dokumenti vrne, denar pa naj si ohrdi.

PRODAM hladilnik (ledenico) in decimalno tehtnico do 10 kg nosilnosti (primerno za gostilno in delikateso). Goza Debelak, Murska Sobota.

POZORI! Ponovno obratuje Hujs avto-taksi, Murska Sobota. Parkiram pred hotelom »Zvezdas«.

SPREJMEMO V SLUŽBO 3 kvalificirane mizarске pomočnike, ki so sposobni izdelovati in finejšje furnirano pohištvo. — Invalidske podjetje — mizarstvo, Ljutomer.

PREKLICUJEM ZALJIVKE, ki sem jih izrekel tov. Stanku Fabiču, uslužbencu OLO. Jože Novak, tesar, Murska Sobota.

ZAMENJAM GNOJ ZA SLAMO. Naslov v upravi lista.

Pismo vujeca Baláža z Vujdrimlake

Prle kak začnem kaj pisati, van moren povedati, što prav za praf sen, ka te me drgót poznali. Jas sen vujec Baláž, duma ga sen tan, je majo mlako po vogli poslujeno. Naši mlaki pravino Vujdrimlake, ven čí vujdreš púji, ter je sůsa, z malo vekšin loparon, že je več nega. No, zaj te me lehko najšli, čí malo po našen okraj pogledate. Zdi se mi, ka je treba v Lúdsken glasi túdi fšasik napisati, kaj se godi pametnega, veseliga no norega po našen lepen Múrsken poli, po naših vinskih bregatih no múžavih grabah — to pa praf po domačen, po prlešen. Zato pa se bon večkrat oglasa s kakšo prleško štorijo no fse felé dogodifcinami. Tú pa tan bon neštrnež malo pokrtača, pa túdi pohvala — fšakšega, kak si rač zaslužil. Menin, ka do me rázmilil túdi lúdje na ovi strani Múre, ven smo si blúzik. Praf za praf smo fsi fškúber Prekmarci — s kere strani Múre pač gledaš! — Naprosa sen še svojega stariga prijatelja Hongapaja, ka de túdi fšasik poveda kakšo smešno od starih no novih časof.

Ka bi si nábra nekaj novic, te sen se ovi den spústa s svoje mlakaste bregače ta dol prta staremi Lotmerki. Resen sen se spústa, ven sen seda na starinskem potrtali, keremi en pečilci pravijo, čeglih puni še stariga Franca Jožefa. Misa sen si, ka bon po naših prleških cestah samo tak sfřda od vdičen fšavniške doline. Deren pa sen prilkópota na glavno cesto, se mi je taki zdelo, ka sen že títantan negl na Japonsken. Negda, dere sen se mladi bija, te sen čúja, ka praviyo cesti na Japonsken samajama. Zdjaj pa sen vda, ka túdi naše ceste zaslužijo toto leno ime. Slo je gor pa dol resen po samih jamah no zveržjenih kolonijah, dokif sen se ne zapela v san podremani Lotmerk. Tan sen vda stariga Milnarčiča, kak je na lopati nosa nekif drobní šoder. Pita sen ga, kaj dela, pa mi odgovori: Prpran same Jame! — No, sen si misla, mi smo že pred Japonci, ven mamó že prprane samejame!

Zmantraní od hude vožnje no zadovolen zavolo takšega napredúvaja, sen zasúka f prvo oštaríjo tan za voglon, ka bi si priveza stegno dššo no zveda nekaj novega. Najprle sen čúja, ka se je stari Lotmerk znavi ožena s staro- vično Radgono, samo ka pre ne blo

vredno jútrne delati, ven je sneha v ropci z rdečin križon prnesla zvezanih celih 83 dinarof, ženih pa je položna na mizo 113 fšista novih jezerakof. Morti je sneha fse peneze za svojo snehjo obleko vún zmetala. Pravili so mi túdi, ka majo zaj lotmerški jagri malo dela no veselja, zato pa strelajo pre eden ovemi jagske pse, sosedon pa kúřeta, eden pa je že etan pozimi praf po jagsko pilja nekif patron, ka se je v roki razleta pa jemi tri prste odnesa — falaček enega je potlan še f kisli žúpi najša...

V oštaríj nas je blo precik lúdi. Čúdnó se mi je vidlo, ka nan nekif lúdski človik gor nosi, ne po oštaríj san, ven je meja zmiron klobúk na glavi, kak čí bi naravnost s ceste notri prileta. Potlan sen vda, ka so jemi lúdje túdi plačúvali, pa sen se zrajta, ka je to oštaríj san, pa ga mortí v glavo zebe. Dere sen reka, ka bi rat plača, si je samo zmrgota: Lehko! — Vrag ti je blo lehko, čí sen za nekif sloki obet no pol litra nekše kisle čúče rožaste farbe plača skoro 200 dinarof! Jemi je že blo lehko! — Zato pa sen jemi, deren sen se pobira z oštaríje, reka, naj se drgót adjustira za postrežbo po foršifiti: bos, v gatah no brez klobúka. — Za tisto čúčo sen potlan zveda, ka je zrasla pre negl na lúblan-sken betoni. No, tiste betonske gorice bi si jas pač enók rat poglednal! Ka točijo po lotmerških oštaríjah sredi pravih goríc fse felé lúdsko vino no samoraslo čmigo, to van je že stara navada ali tradicija. Čúdnó pa je, ka je za ringaraja prvega maja nekif oblikof vinski strokovnjak zbra pr okrajnem podjetíj Vino tri polovjake najbolj plesnivega vina. Morti je misla, ka ma pač muškatelarski biké...

Tak fšega dobrega pun sen si še Lotmerk malo pogledna. Blaten je ne bija, ven že dugo ne blo deža. Opletan pa, opletan! Fse še za prvi maj. Skoro s fšakšnega okna je visa debeli venec s smrečja. Hotél no banka na placi sta bila opletana kak ženih no sneha! Največ je blo vencof s smrečja tan, ge bi mogli pasko meti, kaj delajo lúdje po naših že precik redkih šumah. No, za nas še de smrečja zadosta, naša deca pa si naj pletejo vence s koprif, ven jih lehko prdelajo f plantažnih nasadih! — Bra

sen túdi na fseh vogleh, ka do po vesnicah lezli na nekif majbaum ali majniški mlaj. Kumaj sen se te ali zrajta, ka je toti lúdski majbaum mortí naš čista navadni slovenski mlaj.

V enen strajnsken kotí sen vda cele kúpe fse felé blaga — od kratkih rasof no plantavih metel do dugih ženskih hórnodlof. Dere sen tan sta no toto blago prešecáva, so ga prpelali še več na treh aftomobilih. Eden šnoflerov mi je poveda, ka je to samo nekúřetno blago, kero so si nabermali po štacúnih no padrúgah celega okraja. Zaj do ž jin napunili posebni štacún no ga falé odavali. Ne znan, ali se toto blago ne da skúřiti ali je prešlo egi s kúřeta — eno pa je gvišno: še de fal na svetí!

Se več bi van rat poveda, kaj fse sen zveda no vda. Pa se moren popačiti, ka mi pošta ne vujde! — Pisté túdi vi, spoštúvani bratci, kerí mate vúha kak zafci, našemi Lúdsakemi glasi, ven ne je lúdski, je fšista naš. Samo pisté istíno! Ne tak kak tisti, kerí je pisa v Poročevalci no Vestniku, ka je vda tisto večer pred prvin majon v Lotmerki slavnostno povorko, več ježer lúdi na placi, čúja no vda, kak so pevali no plesali dugo v noč, kak so posoddik pokali možnari no goreli kresl. — Resen pa je samo to, ka so malo frackali negl nad Lotmerk, ka so po brezafah goreli kresl na ka so neki Lotmerčani bli pr nekif akademíj — za vse drúgo pa se je pisatel tistega pisma poštono skresal!

Lepe pozdrave van pošila prek bregač no slokač vujec Baláž.

Ne izmikaj se svojim dolžnostim

Vzgoja kadra protiletalske zaščite je važna v utrjevanju obrambne sposobnosti naše domovine ter pri očuvanju ljudskega premoženja in ljudi v slučaju vojne preizkušnje. Za udeleževanje v PLZ obstojijo zakoniti predpisi in vsi državljani bi jih morali spoštovati. Sonja Kolbl iz Kunove v radgonskem okraju pa ni marala obiskovati seminarja PLZ niti ni mogla svojega prekrška upravičiti, zato je bila od sodnika za prekrške pri OLO Radgona kaznovana.

KOTIČEK ZA PIONIRJE

Hrane za štiri milijarde ljudi

Finski strokovnjak za kmetijstvo dr. Arthur Wirthanen, ki je dobil Nobelovo nagrado za kemijo, je rekel, da bi se moglo prehraniti štiri milijarde ljudi s hrano, ki bi jo pridobili na podlagi sedanjega znanja ljudi o kmetijstvu. Po njegovem mnenju bi mogli podvojiti svetovni donos živil brez kakršnih koli novih odkritij ali izumov. Razen sedanjega števila prebivalcev zemlje bi se moglo prehraniti še 2 in pol milijarde ljudi ali pa bi lahko bila prehrana sedanjih prebivalcev dvakrat boljša in izdatnejša. Vzlic temu pa se zlasti v Indiji in na Kitajskem množe primeri, da umirajo ljudje od lakote.

Dvojčki

Zdravniki, pa tudi laiki se že od nekdaj zanimajo za vprašanje dvojčkov, trojčkov, četvorčkov in petorčkov. Dvojčke rode navadno žene srednjih let, ko so telesno povsem razvite in v polni moči. Na to pa vplivajo tudi podedovane lastnosti in podnebje. Na 80 do 90 porodov odpade en primer dvojčkov, na vsakih 80 porodov dvojčkov pa en primer četvorčkov. Petorčki so doslej največje število iz enega poroda, čeprav so zdravniki ugotovili tudi sedemkratno in celo osemkratno nosečnost. Takšna množična nosečnost, pa se ni nikoli povsem razvila, da bi porodila žena sedemorko ali celo osmorke.

GRICKI VANC:

BRATOVA KRI

Zena je odšla. Poiskala je Anico in ji naročila, naj čimprej odide k večernici, da je oče ne bo opazil. Možu pa je šla sporočiti, da je Anica že odšla. »Prinesi še vina, naj se ga napijem pošteno, na žalost, da imam takšno hčer, in na veselje, da se je bom danes odkrižal! Naj se mučijo z njo v samostanu...« Je jecljal. Ko je poskušal vstati, so se mu noge sibile. Zato je obsedel za mizo in čakal vina.

Vendar hčere ni poslal v samostan, ko se je vrnila od večernice, ker je takrat smrčal že v postelji. Izmučen od alkohola in nezadovoljstva je spal do drugega jutra. Takrat pa se ni spominjal, kaj je v pijanosti sklenil. Bal pa se je tudi za svoj ugled pred ljudmi. Kaj bi si mislil, če bi pokazal svoje razočaranje in poraz? Zato ni hotel o tem govoriti z nikomer razen z ženo. Ta pa se mu je takrat zdela bližja, kot mu je bila vsa pretekla leta skupnega življenja.

Nekega dne pa je Sršen zvedel, da so Korenčkovi začeli prekapati zemljo za opeko. Ta vest ga je najprej razburila, ker se mu je zdela, da si na tak način hoče Jože priboriti njegovo hčer. Ko pa je zvedel, da nameravajo tudi zidati, se je resno zamislil.

»Ali bodo Korenčkovi res zidali?« je vprašal ženo, ko sta bila sama.

»Tako se govori. Korenčkovi pravijo, da se pripravljajo,« je odgovorila žena.

Zelega je, da bi bilo res, zato se ji je zdela tem bolj verjetno.

»To morajo biti od sile!« se je začudil

Sršen. »Hotel sem reči, Jože mora biti od sile, če je v tako kratkem času za služil nekeje toliko denarja; saj stari Korenček ga ne more imeti.«

»Morda je imel srečo,« je rekla žena in polglasno, previdno pristavila: »Kotliker se spominjam, je bil vedno priden in pameten.«

»Hm — da — saj ne rečem...« je hudo resnega obraza počasi postavil besedo k besedi. Vetal je in naredil nekaj korakov po sobi. »Saj ne rečem, da ni pameten, je revež je, hočem reči, revež je bil. Zadnje čase pa je počenjal tudj neumnosti. Zakaj ni prišel k meni, če je imel tako polno denarnico, in mi rekel: »Oče Sršen, toliko in toliko denarja imam; hišo si bom sezidal. Mi boste potem dali Anico? On pa ne, temveč jo je hotel dobiti s silo...«

»Saj gotovo ni mislil tako hudo. Gotovo se te je bal,« ga je opravičevala Sršenka.

»Nič ga ne zagovarjam! Sršen ne pozabi tako hitro in mu ne oprostí kar tako. Fant mora priti prosití odpúšča. nja! Anico pa lahko dobi šele takrat, ko bo dokazal, kaj ve in kaj zmore. Eh, da, jaz ne verujem v same besede! Z dejanji je treba pokazati, z dejanji...«

Trenutek se je zamislil in naredil nekaj korakov tja in sem po sobi, nato pa nadaljeval:

»Sicer ne rečem, da hčere ne bi dal Korenčku za ženo. Zakaj ne, če bo imel toliko, da jo bo lahko pošteno preživljal, kot se spodobi za Sršenovo hčer. Da Korenčkovi niso nikoli mnogo po-

izredno veliko ribo in krepko je potegnili mrežo iz vode. Razgrnil jo je po čolnu in ostrmel. Namesto velike ribe, kakor si je predstavljal, je v mreži skakljala drobna ribica, nič večja kot vrhov list. Ribič jo je prijel za trepetajoče, telese in jo vrzel nazaj v reko. »S tabo si ne morem ničesar pomagati. Ko dorasteš, takrat pridi v mojo mrežo.«

Zlati prstan

Palko Dolinec

Čprav je hotel že končati z lovom, ga je ta drobna ribica tako opogumila, da je znova odvedal od brega in vrgei mrežo. Čez nekaj časa se je mreža ponovno napela. Spet jo je razgrnil, toda ujel je prav isto ribico, ki ji je prej podaril življenje. Tudi tokrat jo je spustil v valove.

»Ne norčuj se iz mene,« ji je zagrozil. »Če mi še enkrat prideš v mrežo, bo tudi mojega usmiljenja konec!« Ribica je nekakrat zamahnila s plavutmi in se potopila v globino, toda čez nekaj časa jo je ribič spet potegnul iz vode. Zdjaj je bilo tudi njemu te šale dovolj. Vrgel jo je v košaro na dnu čolna.

menili, me ne moti. Morda bo Jože pomenil več. V današnjem svetu je vse mogoče. Saj stari grunti ne igrajo več tiste vloge, kot so jo včasih — delijo se in propadajo. Važno vlogo pa igra denar. Prisluzi, vseeno, kako, samo da imaš denar, pravijo današnji moderni ljudje. Zato včasih z zaskrbljenostjo ugotavljam, da slava Sršenovih zahaja. Pa ne bo, ne, dokler bom še jaz gospodar, ne boje v nenadoma zrasel.

»Saj nam ne preti nobena nevarnost, ker si ti dober gospodar,« ga je mirila žena.

»Dober in previden gospodar. Zato pa zahtevam pokorščino...« Pred ženo se je postavil na prste, da je bil še večji, nato pa jo posvaril:

»Anici pa ne reči nič o tem, kar sva se pravkar menila! Le tebi rečem, če bo Korenček sezidal hišo, bi morda pri volil za poroko, morda, rečem,« je še poudaril. »Vendar se hočem najprej prepričati, kaj ve in kaj zmore.«

XVIII.

»Marica, Marica, pridi sem!« je vpil gost za mizo in se jezil nad natakarcio. Po njegovem vedenju je bilo sklepiti, da je pogosto zahajal v to gostilno, kajti delal se je zelo domaćega.

Končno jo je s težavo je pridelical. »Zelite?«

»Marica, če to ti moram povedati —«

»Hvala lepa, gospod Čuk,« ga je prekinila, »ko bom imela več časa; zdaj moram streči še drugim gostom.« Spet, no se je zasukala, kot vedo le natakarcie in že je bila pri sosednji mizi.

Čukov Martin si je grizel ustnico. Jezil se je na smolo, ki se ga držj zadnji čas. Ali se mu tudi Marica posmehuje zaradi neuspele poroke? Ali je užaljena, morda celo ljubosumna? Gledal je

TELESNA VZGOJA IN ŠPORT

Tudi to pot Muri ni šlo

Ordred : Mura 10:2

Zanimanje za tekmo med bivšim li-gašem Ordredom in domačo Muro je bilo precejšnje. Na igrišču Mure se v nedeljo, 11. t. m. niso zbrali samo ljubitelji nogometa iz Sobote in okolice, temveč tudi iz Radgone, Ljutomer, Radenc in okolice. Igrišče je napolnilo nad 1.500 gledalcev, ki so ob 16.30 uri burno pozdravili obe enajstorič.

Začetni udarec so imeli domači, ki so takoj prešli v napad in že v 3. minuti je v zadnjem hipu uspešno obrambnemu igralcu Ordreda, da je izbil žogo iz praznih vrat. Minuto za tem je dobil žogo Horvat, ki je iz kakih 20 metrov silovito streljal nizko po zemlji. Todorovič je poskušal žogo ujeti, toda strel je bil premočan. Kmalu za tem je uspešno Ordredu iz enajstmetrovke, katero je uspešno izvedel Piskar, izenačiti.

V 14. minuti je moral Hrastelj ponovno pobrati žogo iz mreže. Ta ne-uspeh je precej zbegal enajstorič Mure, vendar so se še uspešno upirali in nekajkrat nevarno ogrožali Todorovičeva vrata. V 30. minuti so gostje dosegli tretji gol po Hočevanju, Murnova obramba je po tem golu popustila, kar je napadalna vrata Ordreda spretno izkoristila in do konca prvega polčasa dosegla še tri gole.

Takoj v začetku drugega polčasa je bila napadalna vrsta Ordreda dvakrat zaporedoma uspešna. Po Fujsu je pa končno uspešno domačim, da so znižali rezultat v 63. minuti in tudi močnejše pritiskali, toda več kot dva kosa niso dosegli. Proti koncu so zopet popustili in tako prejeli še devet in deseti gol.

Oslabljen obramba Mure brez Buse in Klajnščeka je bila najslabši del moštva in svoji nalogi že daleč ni bila kos. Najboljši med domačimi je bil Horvat, ki je večkrat poskušal srečo s svojimi znanimi ostrimi streli; vendar mu več kot enkrat sreča ni bila mila.

V moštvo Ordreda je imel svoj dan Hočevar, ki je kar petkrat zatresel mrežo Mure. Odlikovala se je tudi krilska vrsta.

Igralci obeh moštev so bili disciplinirani, z izjemo Belcerja, kateri je moral v drugem polčasu zapustiti igrišče,

ker je namerno udaril igralca Mure, ko ta ni imel žoge. Tekmo je vodil zelo dobro Kukanja iz Sobote.

Mura II : Ljutomer 3:0

V pokalni tekmi, ki je bila odigrana kot predtekma, je moštvo Mure II popolnoma zaslužno premagalo Ljutomerčane. Ves čas igre so bili domači boljše nasprotnik, vendar kakor že po navadi, pred vrati je bilo njihovega znanja konec in je tako ostalo mnogo lepih prilik za dosego gola neizkoriščenih. Ljutomerčani so imeli boljši del moštva v krilski vrsti, dočim se pa napadalna vrsta ni uveljavila, kajti tudi med njimi sigurnega strelca na gol ni bilo. Tekmo je vodil dobro in avtoritativno Flisar iz Sobote.

Kovinar (Štore) : Rakičan 5:1

Predpolodne so gostje iz Štor v prvenstveni tekmi odnesli lepo zmago nad enajstorič Rakičana. Rakičanci so sicer v začetku lepo začeli in tudi dosegli uspeh, toda to je bilo tudi vse. Enajstorič Kovinarja je kmalu izenačila in do konca polčasa dosegla, še drugi gol. Tudi ves drugi polčas so Rakičanci imeli podrejeno vlogo na igrišču, kar so spretno izkoristili gostje in dosegli še tri gole. Moštvo Rakičana je to pot zaigralo zelo slabo.

S 15. majem se je začelo tekmovanje za nogometno prvenstvo obmurskih krajev

V nogometnem odboru M. Sobota tekmujejo sledeča moštva: Mura II. (M. Sobota), Mladost (Čentiba), Branik (Puconci), Ledava (Černelavci), Nafta II. (D. Lendava), Ljutomer (Ljutomer), Elan (Gor. Radgona).

Zreb je določil sledeči razpored:

I. kolo: Mladost-Elan, Branik-Ljutomer, Ledava-Nafta, Mura je prosta.

II. kolo: Ljutomer-Ledava, Elan-Branik, Mura-Mladost, Nafta je prosta.

III. kolo: Branik-Mura, Ledava-Elan, Nafta-Ljutomer, Mladost je prosta.

IV. kolo: Elan-Nafta, Mura-Ledava, Mladost-Branik, Ljutomer je prost.

V. kolo: Ledava-Mladost, Nafta-Mura, Ljutomer-Elan, Branik je prost.

VI. kolo: Mura-Ljutomer, Mladost-Nafta, Branik-Ledava, Elan je prost.

VII. kolo: Nafta-Branik, Ljutomer-Mladost, Elan-Mura, Ledava je prosta.

Nogometni odbor M. Sobota — službeno

Razpored za 18. maj: Ljutomer-Ledava. Čas se določi pozneje. Službujoči Gorički. Elan-Branik ob 16. uri: Službujočega določi Elan.

Mura-Mladost ob 15.30 uri. Službujoči Kukelj.

Ker bodo vsa službena obvestila v »Ljudskem glasu«, naj društva redno zasledujejo razpored tekem ter ostala navodila.

Društva so dolžna redno odvajati od bruto vstopnine 5 odstotkov. Ta znesek prevzame glavni sodnik in ga pošlje na Nogometni odbor M. Sobota. Najmanjši znesek vplačila od tekme je 100 din, ako pa bo znesek 5 odstotkov večji, se mora vplačati več. Ves denar se naj pošlja na tekoči račun pri Narodni banki M. Sobota, št. 641-953-3214.

Vsi nogometni klubi naj uredijo vse obveznosti napram Nogometni zvezi Slovenije. Nogometni odbor v M. Soboti ne verificira nobenih igralcev; to naj uredijo neposredno z Nogometno zvezo v Ljubljani.

Vso tozadevno pošto naj nogometni klubi pošiljajo na naslov: Nogometni odbor v M. Soboti, v roke tov. Stanku Vezjaku.

Sekretar Nogometnega odbora: Stan-ko Vezjak.

(Nadaljevanje sledi)

je vpitje, nekdo je celo grozil z litreško steklenico, pa ni vedel, komu naj jo vrže v glavo, zato jo je le stiskal v roki in vpil. Kmalu bi prišlo do boja, ker se niso mogli sporazumeti, kaj se je zgodilo. Pri polnem kozarcu je vsa-ko želel biti večji junak od vseh ostalih.

Pomiril jih je šele gostilničar, ki je z ostro besedo zahteval mir, češ da bo sam raziskal, kdo nadleguje ali moti koga.

Proti večeru so sejmariji odhajali. Ostali sta le dve družbi gostov, ki so peli s čudnimi, hripavimi glasovi, in nekaj posameznikov. Tedaj je Marica prišla k Čukovi mizi in jo hotela porisati, ker je bila mokra od razlitega vina.

»Sedaj si lahko malo oddahnem, saj je bilo mnogo tekanja,« je vzdihnila.

»V našo družbo prisedite,« jo je povabil možakar s plešo, ki je sedel za mizo.

Čukov Martin jo je ujel za roko. Prej je ni opazil, ker mu je prišla za hrbtom. Zdelo se mu je, da je že predolgo čakal na njo.

»Ne dotikajte se me!« ga je posvarila in hotela izviti svojo roko iz njegove. Držal jo je dovolj močno ali pa se ni preveč upirala, le videz je hotela narediti tak. Zato ji ni uspelo.

»Od kdaj pa si tako sramežljiva?« jo je vprašal Čuk.

»Sramežljiva?« se je smejala. »Bojim se, da mi bo vaša nevesta zaradi ljubosumnosti populila lase.«

»Vsedi se rajši, kakor da zafirkavaš, pa ti dokažem, da ne maram nobene neveste razen tebe.«

Glasno se je zasmejala, da so pri-sluhnili še gostje pri sosednjih mizah.

(Dalje sledi)